

وضعیت انتشارات علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران بر مبنای شاخص‌های کمی و کیفی

علم‌سنجی در سال‌های ۲۰۰۶-۱۹۹۷*

سعیده ابراهیمی^۱، عبدالرسول جوکار^۲

چکیده

مقدمه: به منظور ارتقای کیفی انتشارات علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران، پژوهش حاضر کمیت و کیفیت تولیدات علمی این دانشگاه‌ها را به موازات هم در یک دوره‌ی ده ساله مورد بررسی قرار داد. برای این هدف، شاخص‌های کمی و کیفی علم‌سنجی به کار گرفته شد. **روش بررسی:** این پژوهش به روش پیمایشی انجام شد. جامعه‌ی مورد پژوهش را کل دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران دارای تولید علمی در پایگاه ISI Web of Science در سال‌های ۲۰۰۶-۱۹۹۷ تشکیل می‌داد. نمونه‌گیری به روش غیراحتمالی انجام شد و ۱۹ دانشگاه علوم پزشکی که حداقل ۲۵ تولید علمی داشتند، از کل ۴۲ دانشگاه علوم پزشکی ایران، به عنوان نمونه انتخاب گردید. منابع داده شامل پایگاه مذکور، ابزار گردآوری داده‌ها، سیستم جستجو و تحلیل استنادی پایگاه بود؛ ابزار تحلیل داده‌ها، نرم‌افزار آماری SPSS نسخه‌ی ۱۳ و روش تحلیل داده‌ها، آمار توصیفی بود. داده‌های مورد نیاز در چهار بخش تولید، استناد، تأثیر استنادی و درصد مدارک استناد شده استخراج شد و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: رتبه بندی دانشگاه‌ها بر مبنای شاخص‌های کمی با رتبه بندی آن‌ها بر مبنای شاخص‌های کیفی نتایج متفاوتی در بر داشت. بین فهرست برترین دانشگاه‌ها بر مبنای چهار شاخص، میزان هم‌پوشانی ۲۵ درصد بود و دانشگاه علوم پزشکی مشهد تنها دانشگاهی بود که بر مبنای هر چهار شاخص در فهرست دانشگاه‌های برتر حضور داشت.

نتیجه‌گیری: تفاوت نتایج رتبه بندی دانشگاه‌ها بر مبنای شاخص‌های کمی و کیفی، بیانگر لزوم به کارگیری شاخص‌های کیفی در کنار شاخص‌های کمی جهت ارزیابی عملکرد علمی دانشگاه‌های مزبور است.

واژه‌های کلیدی: دانشگاه‌ها؛ ارزشیابی؛ پایگاه‌های اطلاعاتی؛ شاخص‌ها؛ ارزیابی اطلاعات.

نوع مقاله: تحقیقی

پندیرش مقاله: ۸۸/۶/۵

اصلاح نهایی: ۸۸/۱/۳۱

دریافت مقاله: ۸۷/۱/۲۰

ارجاع: ابراهیمی سعیده، جوکار عبدالرسول. وضعیت انتشارات علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران بر مبنای شاخص‌های کمی و کیفی علم‌سنجی در سال‌های ۱۹۹۷-۲۰۰۶. مدیریت اطلاعات سلامت ۱۳۸۹؛ ۷ (۳): ۲۷۰-۲۸۲.

مقدمه

توسط نویسندگان و پژوهشگران انکار ناپذیر است؛ به طوری که هر شیوه‌ای که در ارزیابی به کار گرفته شود، نویسندگان را

مطالعه‌ی وضعیت تولیدات علمی دانشگاه‌ها از روش‌های مفید به منظور ارتقای سطح برون‌داد علمی آن‌ها است. پژوهش‌های متعددی نیز در سطوح مختلف به طور رسمی و غیر رسمی به منظور روشن نمودن وضعیت علمی دانشگاه‌ها با هدف مقایسه و ارزیابی میزان انتشارات علمی انجام گرفته است. از سوی دیگر، تأثیر نحوه‌ی ارزیابی بر رفتار و رویکردهای تولید علم

* این مقاله برگرفته از پایان‌نامه‌ی دانشجویی در مقطع کارشناسی ارشد می‌باشد و در همایش علم‌سنجی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در سال ۱۳۸۶ با همکاری مرکز تحقیقات فن‌آوری اطلاعات در علوم سلامت ارائه شده است.

۱. دانشجوی دکتری، علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران. (نویسنده‌ی مسؤول)

E-mail: ebrahimi_saedeh@yahoo.com

۲. دانشیار، علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.